

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

(підпис)
“ ____ ” листопада 2018 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

за магістерською програмою професійного спрямування

«Економіка, планування та управління бізнесом»

на тему: «Дослідження та прогнозування кон'юнктури ринку (на прикладі
ринку кондитерських виробів України)»

Виконавець:

студентка ФЕУП

Донцул Анастасія Василівна _____
/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., старший викладач

Однолько Вікторія Олександрівна _____
/підпис/

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ КОН'ЮНКТУРИ РИНКУ	7
1.1. Сутність кон'юнктури ринку; необхідність та основні завдання її дослідження	7
1.2. Методи дослідження та прогнозування кон'юнктури ринку ...	16
1.3. Специфіка ринку готової продукції кондитерської галузі	23
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ КОН'ЮНКТУРИ РИНКУ КОНДИТЕРСЬКИХ ВИРОБІВ УКРАЇНИ	31
2.1. Аналіз національного ринку кондитерських виробів	31
2.2. Основні суб'єкти на українському ринку	43
2.3. Аналіз експортно-імпортного стану ринку кондитерських виробів України	52
РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ КОНДИТЕРСЬКИХ ВИРОБІВ УКРАЇНИ	59
3.1. Прогнозування розвитку ринку кондитерських виробів України	59
3.2. Основні проблеми та перспективи розвитку ринку кондитерських виробів в Україні	74
ВИСНОВКИ	81
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	84
ДОДАТКИ	92

ВСТУП

Актуальність теми. Кон'юнктура являє собою сукупність умов, ознак, які характеризують становище в економіці країни, в окремих галузях, регіонах, на окремих ринках товарів або у світовому господарстві в цілому за певний період часу.

Вивчення кон'юнктури ринку передбачає аналіз ситуації на ринку та її прогнозування. Кінцевим підсумком такого дослідження є отримання відповідей на наступні питання: в який момент і за якими цінами слід продавати або купувати товар. Тобто кон'юнктура визначає комерційну цінність і конкурентоспроможність товарів та послуг.

Харчова промисловість України є однією з найбільш успішних і привабливих галузей національної економіки. За даними Державної служби статистики України частка виробленої продукції харчової промисловості в загальному обсязі продуктів промисловості за підсумками 2016 року складає 18,3% , а за підсумками 2017 року – 17,7%. Харчова промисловість є галуззю національної економіки, що орієнтована на задоволення базових потреб споживачів, тому вона менше за інші галузі схильна до коливань і характеризується відносно стабільним попитом, але пропорційно залежить від рівня життя населення. Однією з найбільш розвинених галузей харчової промисловості є виробництво кондитерських виробів. Частка реалізованих готових виробів кондитерської галузі в харчовій промисловості за підсумками 2016 року складає 13,0%, а за підсумками 2017 року – 12,7%.

В Україні кондитерські вироби не є предметами першої необхідності. Солодощі частіше з'являються на столах перед приходом гостей. Пік покупок – це День Святого Валентина, 8 Березня, новорічні свята. Шоколадну продукцію купують, коли потрібно швидко перекусити і заповнити енергію. Шоколад та інші солодощі вибирають і для підвищення настрою.

В останні роки кондитерський ринок в Україні потерпів змін, спричинених економічною кризою, зменшенням купівельної спроможності

населення, підвищенням цін на товари та складною ситуацією на сході України. Однак даний ринок має потужний потенціал, тому є актуальною темою для дослідження. Він характеризується широким номенклатурним рядом товарів, які традиційно об'єднують в три групи: борошняні кондитерські вироби (солодке печиво, вафлі, пряники, рулети, кекси та ін.); шоколадні вироби, що містять какао (шоколад, шоколадні цукерки та ін.); цукристі вироби без какао (карамель, мармелад, желе, зефір та ін.). Тому актуальність дослідження ринку кондитерських виробів зумовлена ще й тим, що кондитерські вироби є групою харчових продуктів широкого асортименту, які споживаються майже усім населенням.

Ринок кондитерських виробів України досить стрімко розвивається: нарощуються обсяги виробництва, а головне, споживачі потребують нових видів кондитерських виробів, на що галузь, аби не втрачати доходи, має швидко реагувати розширенням асортименту, не припиняючи виробництво традиційної продукції.

Сучасні умови жорсткої конкуренції та обмеження з боку країн Митного союзу спонукають українську кондитерську галузь відкривати і освоювати нові ринки збуту. Відкриття європейського ринку для українських виробників дозволить збільшити обсяги експорту. Основна проблема – відповідність продукції європейським нормам і стандартам якості.

Проблемам розвитку кондитерської галузі в Україні присвячено праці багатьох українських вчених: Самоєнкова О.В., Артюх Т.М., Богданович А.О., Заїнчковський А.О., Мещерова А.О., Шашина М.В., Тичинська А.І., Наумова М.А., Рибак М.О., Демяненко К.А., Тюха І.В., Кравчук Н.В. та ін.. Вони займалися вивченням ємності українського ринку кондитерських виробів, визначенням основних гравців, виявленням проблем кондитерської галузі на державному рівні, дослідженням можливих шляхів ефективності використання ресурсів в кондитерській галузі, а також виявили сучасні тенденції на ринку кондитерських виробів України.

Мета роботи полягає в узагальненні теоретичних аспектів кон'юктурних досліджень ринків готової продукції, в аналізі сучасного стану ринку кондитерських виробів в Україні та світі, у виявленні перспектив розвитку національного ринку кондитерських виробів та прогнозуванні ринкової кон'юктури.

Для досягнення поставленої мети передбачено виконання таких основних **завдань**:

1. Визначити сутність поняття «кон'юктура ринку», необхідність та основні завдання її дослідження.
2. Охарактеризувати методи дослідження та прогнозування кон'юктури ринку.
3. Дослідити специфіку ринку готової продукції кондитерської галузі в Україні.
4. Проаналізувати національний ринок кондитерських виробів.
5. Визначити основних суб'єктів на українському ринку кондитерських виробів.
6. Проаналізувати експортно-імпорتنний стан кондитерського ринку України.
7. Спрогнозувати розвиток українського ринку кондитерських виробів.
8. Визначити основні проблеми та перспективи розвитку ринку кондитерських виробів.

Об'єкт дослідження. Процес кон'юктурних досліджень ринку кондитерських виробів.

Предмет дослідження. Сукупність теоретичних та прикладних аспектів кон'юктурних досліджень та прогнозування розвитку ринку кондитерських виробів.

Методи дослідження. Під час дослідження кондитерської галузі України були використані загальнонаукові та спеціальні методи, а саме:

- системний аналіз – для аналізу існуючого ринку кондитерських виробів;
- групування і порівняння – в процесі аналізу виробників кондитерської продукції;
- маркетинговий метод – SWOT-аналіз для виявлення сильних та слабких сторін, а також можливостей та загроз кондитерської галузі України;

- методи економіко-математичного та фінансового аналізу – для визначення обсягів виробництва та реалізації кондитерської продукції, обсягів експорту та імпорту, розрахунку динаміки показників, прогнозування обсягів виробництва та споживання кондитерських виробів на наступні періоди;
- табличний, графічний методи – для наочного відображення аналізованих показників;
- рейтинговий аналіз (ранжування виробників кондитерської продукції за долею ринку, за популярністю серед споживачів).

Для прогнозування розвитку ринку кондитерських виробів була використана програма Excel 2010.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові акти, фахова література, матеріали періодичних видань та наукових конференцій, статистичні дані Державної служби статистики України та дані міжнародної статистики торгівлі TradeMap.

Публікації та апробація результатів дослідження. За результатами дослідження підготовлена стаття на тему «Аналіз ринку кондитерських виробів України: проблеми та перспективи розвитку», яка була опублікована у виданні «Науковий вісник» Одеського національного економічного університету, № 5, 2018 р.

ВИСНОВКИ

У процесі виконання дослідження вирішено актуальне завдання щодо обґрунтування теоретико-методичних та прикладних аспектів функціонування та розвитку ринку кондитерських виробів України. Отримані результати дослідження дозволяють зробити такі висновки.

1. На основі дослідження різних підходів до визначення сутності кон'юнктури узагальнено поняття економічної кон'юнктури як напрямку і ступеню зміни економічних процесів на основі зіставлення їхніх окремих елементів у динаміці. А також поняття кон'юнктури ринку як конкретної економічної ситуації на ринку на даний момент або за певний відрізок часу, що характеризується співвідношенням попиту і пропозиції товарів, а також величиною товарних запасів. Наявність даних про кон'юнктуру ринку дає змогу приймати рішення щодо поліпшення ситуації на ринку, забезпечення конкурентоспроможності суб'єктів ринку, краще задоволення попиту населення і досягнення вищих показників ефективності і прибутковості діяльності.

2. Розглянуто методику кон'юнктурних досліджень. Таке дослідження має дати відповідь на запитання: де, коли і за якими цінами можна продати або купити товари. Загалом методи, за якими здійснюється кон'юнктурний аналіз, поділено на три основні групи: методи економічного загальносистемного аналізу; економіко-математичні методи; економіко-статистичні і методи математичної статистики. Завершенням дослідження кон'юнктури по кожному методу є прогноз можливого сценарію розвитку при збереженні існуючих тенденцій.

3. Ринок продуктів харчування відрізняється від інших ринків найбільшою стабільністю попиту, а також тим, що споживачами його товару є насамперед всі без винятку мешканці країни. Тому кондитерська продукція, як один із видів товарів харчової промисловості, підлягає стандартизації, сертифікації та контролю за якістю як уже готового кінцевого продукту, так і

стадій його виготовлення. Регулювання безпечності та якості кондитерської продукції визначається методами, які викладені в гармонізованих з міжнародними та європейськими стандартами ISO та EN. Також фахівці галузі розробляють національні стандарти на готову продукцію та сировину, які гармонізовані з вимогами стандартів ЄС та Європейської комісії Кодексу Аліментаріус.

4. Кондитерська галузь є однією з найбільш розвинених галузей харчової промисловості. Частка реалізованих готових виробів кондитерської галузі в харчовій промисловості за підсумками 2017 року складає 12,7%. У 2017 році було реалізовано кондитерської продукції на 48293,9 млн. грн., а за січень-серпень 2018 року – на 33030,7 млн. грн. При цьому споживання кондитерської продукції характеризується сезонністю. Найбільший пік реалізації припадає на листопад, а найбільше зниження реалізації – на січень та червень. Однак, сам процес виробництва кондитерських виробів є досить матеріаломістким. Це зумовлює значну чутливість виробників до стану ринків цукру та какао-бобів. Тому виробники є залежними від політичних та економічних ситуацій в країні.

5. Стабільність української кондитерської галузі сьогодні забезпечують дев'ять підприємств: «Roshen», «Конті», «АВК», «КрафтФудз Україна», «Полтавакондитер», КФ «Світоч», «Житомирські ласощі», корпорація «Бісквіт-Шоколад» та «Черкаська БФ». При цьому 50% ринку поділили між собою корпорація «Roshen» та компанія «Конті». Загалом конкуренція між виробниками зберігається на високому рівні – як за ціновими, так і за неціновими (якість, упаковка та ін.) параметрами. У 2017 році в список найбільших в світі виробників солодоців Global Top 100 Candy Industry увійшли 3 компанії з України: «Roshen»(24 місце), «Konti Group»(43 місце) і «АВК»(67 місце).

6. Україна активно розвиває міжнародну торгівлю з різними країнами – співпрацює як з уже налагодженими ринками збуту, так і відкриває нові. Поступово відходячи від політичних та економічних потрясінь Україна нарощує темпи виробництва й експорту-імпорту продукції. Загалом в 2017 році

Україна імпортувала кондитерської продукції майже на 128,0 млн. дол., в тому числі цукристої кондитерської продукції – на 35,7 млн. дол, а шоколаду на кондитерських виробів з вмістом какао – на 92,3 млн. дол. Загальний обсяг експорту в 2017 році склав 265,5 млн. дол, в тому числі цукристої кондитерської продукції – на 113,5 млн. дол, а шоколаду та кондитерських виробів з вмістом какао – на 152,1 млн. дол.

7. Прогноз обсягів реалізації української кондитерської продукції показав, що обсяги реалізації продукції в майбутньому будуть зростати. В середньому за рік обсяг реалізації зростає на 4982,23 млн. грн або на 13,1%. Побудований прогноз виробництва на 2018-2019 рр. показує, що виробництво має тенденцію до скорочення у короткостроковій перспективі, але в довгостроковій – існує тенденція до росту.

8. В ході дослідження було виявлено основні проблеми та перспективи розвитку ринку кондитерських виробів України (SWOT-аналіз). Головними проблемами є падіння обсягів виробництва, спад національного споживання внаслідок зниження платоспроможності населення, коливання курсу валют. В світлі останніх подій українським товаровиробникам потрібно шукати нові ринки збуту продукції. Серед перспектив розвитку ринку було виділено чотири основні тенденції – вихід на нові ринки, акцент на незаповнених нішах, рітейлерські лінійки, нові ідеї для рекламних кампаній. Також виробники все більше уваги приділять упаковці своїх продуктів.

Таким чином, український ринок кондитерських виробів активно розвивається. Українська продукція користується попитом як на внутрішньому ринку, так і на зовнішньому. Українське законодавство постійно оновлюється і гармонізується з європейським. А тому якість продукції зростає.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Що таке кон'юнктура ринку – Економічна енциклопедія / Словники – Словопедія [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://slovopedia.org.ua/38/53402/380940.html>
2. Аналіз ринкової кон'юнктури: навч. посіб. / [А.В. Андрейченко, С.А. Горбаченко, Р.В. Грінченко та ін.]. – Одеса: ОНЕУ, 2014. – 345 с.
3. Оболонцева Л.В. Кон'юнктурні дослідження галузевого ринку: підруч. / Л.В. Оболонцева. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 249 с.
4. Проблеми кон'юнктурних досліджень ринків товарів та послуг в Україні: монографія / Під науковим керівництвом д.е.н., професора Ковальова А.І./ – Одеса: «Атлант», 2010. – 266 с.
5. Ілляшенко С.М. Маркетингові дослідження: навч. посіб. / С.М. Ілляшенко, М.Ю. Баскакова. – К: Центр навчальної літератури, 2006. – 192 с.
6. Кон'юнктура ринку / Вікісловник [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://uk.wiktionary.org/wiki/кон%27юнктура_ринку
7. Войчак А.В. Маркетингові дослідження: навч.-метод. посіб. для самостійного вивчення дисципліни / А.В. Войчак, А.Ф. Павленко. – К: КНЕУ, 2001. – 106 с.
8. Самотоєнкова О.В. Необхідність всебічного дослідження кон'юнктури ринку споживчих товарів / О. В. Самотоєнкова, М. Є. Дутко // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень: матеріали студентських наукових конференцій. – Одеса: ОНЕУ, 2015. – С. 6–12
9. Сутність кон'юнктури ринку, її види та показники / Наукове товариство Івана Кушніра – економіка і право [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=71213>
10. Кон'юнктура ринку / Новости туризма [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://tourism-book.com/pbooks/book-11/ua/chapter-869/>

11. Герасимчук З.В. Прогнозування та антициклічне регулювання кон'юнктури ринку молочних продуктів України: монографія / З.В. Герасимчук, О.В. Коцій. – Луцьк: ЛНТУ, 2010. – 635 с.

12. Окрепкий Р.Б. Кон'юнктурний аналіз тенденцій розвитку ринку, його стійкості та циклічності / Р.Б. Окрепкий, Д.В. Гаргула // Інноваційна економіка. – 2013. - №5. – С. 187-203

13. Місткість ринку і його прогнозування. Економіко-статистичний метод прогнозування попиту – Маркетинг [Електронний ресурс] // Підручники для студентів онлайн. – Режим доступу: https://stud.com.ua/743/marketing/mistkist_rinku_yogo_prognozuvannya

14. Савельєв Є.В. Кон'юнктура європейських ринків: курс лекцій [Електронний ресурс] / Є.В. Савельєв, Т.В. Шпак // Заочне навчання. – Режим доступу: http://bookss.co.ua/book_konyunktura-yeuropejskih-rinkiv_816/2_tema-1.-konyunktura-rinkiv-ponyattya-i-metodi-doslidzhennya.

15. Карпов В.А. Маркетинг: прогнозування кон'юнктури ринку / В.А. Карпов, В.Р. Кучеренко. – Одеса: «Знання», 2001. – 215 с.

16. Голубков Е.П. Основы маркетинга (2-е издание): учебник / Е.П. Голубков. – М.: Издательство «Финпресс». – 2003. – 494 с.

17. Кірпічонок Д. І. Аналіз технічного регулювання кондитерської галузі в Україні / Д. І. Кірпічонок // Наукові праці Національного університету харчових технологій. – 2016. – Т. 22, № 5. – С. 61-67. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npnukht_2016_22_5_10

18. Артюх Т.М. Аналіз системи технічного регулювання кондитерської галузі в Україні / Т.М. Артюх, Л.О. Богданович, А.О. Якименко, М.В. Єрмолаєва // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2016. - № 7. – С. 32-35

19. Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» [Електронний ресурс] // Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-%D0%B2%D1%80>

20. Державне регулювання якості та безпеки харчових продуктів і продовольчої сировини [Електронний ресурс] // Український юридичний портал. – Режим доступу: <http://radnuk.info/pidrychnuku/gospodar-pravo/443-galuanch/6600-611-----html>

21. Постанова «Про створення Національної комісії України із зводу харчових продуктів Кодекс Аліментаріус» [Електронний ресурс] // Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/169-98-%D0%BF>

22. Офіційний веб-сайт CODEX ALIMENTARIUS [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://codexalimentarius.org>.

23. Інформаційне забезпечення у сфері технічного регулювання ДП «Укрметртест-стандарт». В Україні зміняться вимоги до виробництва продукції з какао та шоколаду [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://csm.kiev.ua>.

24. Балдинюк О. Шоколадна «зрада»: правда та міфи навколо регулювання якості української кондитери [Електронний ресурс] / О. Балдинюк // Європейська правда. – 2018. – Режим доступу: <https://www.eurointegration.com.ua/experts/2018/02/15/7077560/>

25. Колюбакін В. Пальмова олія: «Удавані жахи і реальний зиск» (Урядовий кур'єр. 2018 р.) [Електронний ресурс] / В. Колюбакін // Асоціація Укркондпром. – Режим доступу: <http://ukrkondprom.com.ua/>

26. Тоболин О. Анализ рынка кондитерских изделий Украины: тенденции / KOLORO – дизайн упаковки и этикетки, создание бренда, позиционирование, брендинг [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://koloro.ua/blog/brending-i-marketing/analiz-rynka-konditerskikh-izdeliy-ukrainy-tendentsii.html>

27. Ляшко К. Анализ украинского рынка конфет / KOLORO – дизайн упаковки и этикетки, создание бренда, позиционирование, брендинг [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://koloro.ua/blog/issledovaniya/Analiz-ukrainskogo-rynka-konfet.html>

28. Тоболин О. Анализ рынка мучных кондитерских изделий Украины в 2016 году / KOLORO – дизайн упаковки и этикетки, создание бренда, позиционирование, брендинг [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://koloro.ua/blog/issledovaniya/analiz_runka_muchnyh_konditerskih_izdeliy_2016.html

29. Заїнчковський А.О. Сучасний стан та перспективи розвитку підприємств кондитерської галузі України / Electronic National University of Food Technologies Institutional Repository [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/21868/1/9.pdf>

30. Статистична класифікація продукції (СКП) / ПроАгро – Інформація для агробізнесу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.proagro.com.ua/reference/promua/skp/>

31. Виробництво окремих видів промислової продукції за 2011-2017 роки / Державна служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

32. List of supplying markets for the product imported by Ukraine in 2017. Product: 18 Cocoa and cocoa preparations / Trade Map – Trade statistics for international business development [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.trademap.org/Index.aspx>

33. List of supplying markets for the product imported by Ukraine in 2017. Product: 1801 Cocoa beans, whole or broken, raw or roasted / Trade Map – Trade statistics for international business development [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.trademap.org/Index.aspx>

34. Шашина М.В. Аналіз ринку кондитерської продукції в Україні: проблеми та перспективи розвитку / М.В. Шашина, І.І. Мрочко // Сучасні проблеми економіки та підприємництва. – 2014. - №13. – С. 65-72

35. Елементи солодкого життя: особливості українського ринку кондитерських виробів / Аналіз ринку. Замовити аналіз ринку на Pro-Consulting [Електронний ресурс] – Режим доступу: [https://pro-](https://pro-consulting.com.ua/)

consulting.ua/ua/pressroom/elementy-sladkoj-zhizni-osobennosti-ukrainskogo-rynka-konditerskih-izdelij

36. Обсяг реалізованої промислової продукції за видами діяльності за 2014 рік (уточнені дані) / Державна служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

37. Обсяг реалізованої промислової продукції за видами діяльності за 2015 рік (уточнені дані) / Державна служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

38. Обсяг реалізованої промислової продукції за видами діяльності за 2016 рік (уточнені дані) / Державна служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

39. Обсяг реалізованої промислової продукції за видами діяльності у 2017 році (остаточні дані) / Державна служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

40. Обсяг реалізованої промислової продукції за видами діяльності у січні-серпні 2018 року / Державна служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

41. Назарова О.Ю. Сучасний стан кондитерського виробництва як сегменту харчової промисловості / О.Ю. Назарова, О.А. Чуприна // Економіка і суспільство. – 2018. – №16. – С. 953-958

42. Мещерова А.О. Аналіз ринку кондитерських виробів [Електронний ресурс] // Наукове товариство Івана Кушніра. – Режим доступу: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=33150>

43. Демяненко К.А. Тенденції розвитку кондитерського ринку України в сучасних умовах / К.А. Демяненко // «Молодий вчений». – 2016. – №9. – С. 45-50

44. Кондитерська корпорація Рошен – Про компанію / Корпорація ROSHEN – офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.roshen.com/pro-roshen>

45. КОНТИ – Про компанію / КОНТИ – офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.konti.com/ua/about/history>
46. АВК – Про компанію / АВК – офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.avk.ua/ua/uk/company/about>
47. Корпорация «Бисвит-Шоколад» – О корпорации / Корпорация «Бисквит-Шоколад» – офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://biscuit.com.ua/about>
48. Кондитерская фабрика «ЖЛ» / Кондитерская фабрика «ЖЛ» – офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sladosti.com.ua/factory/index.html>
49. Світоч / Nestle – Головна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nestle.ua/brands/pastry/svitoch>
50. Сколько зарабатывают крупнейшие кондитерские компании Украины / Главный деловой портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://delo.ua/business/skolko-zarabatyvajut-krupnejshie-konditerskie-kompanii-ukrainy-337107/>
51. Тичинська А.І. Дослідження ринку кондитерських виробів України / А.І. Тичинська, М.А. Наумова // Вісник студентського наукового товариства ДонНУ ім. Василя Стуса. – 2017. – №9. – С. 122-126
52. Элементы сладкого життя: особливості українського ринку кондитерських виробів / Аналіз ринку. Замовити аналіз ринку на Pro-Consulting [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://pro-consulting.ua/ua/pressroom/elementy-sladkoj-zhizni-osobennosti-ukrainskogo-rynka-konditerskih-izdelij>
53. Экспорт-импорт окремих видів товарів за країнами світу 2012 рік (уточнені дані) / Державна служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
54. Экспорт-импорт окремих видів товарів за країнами світу 2013 рік (уточнені дані) / Державна служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

55. Експорт-імпорт окремих видів товарів за країнами світу 2014 рік (уточнені дані) / Державна служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

56. Експорт-імпорт окремих видів товарів за країнами світу 2015 рік (уточнені дані) / Державна служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

57. Експорт-імпорт окремих видів товарів за країнами світу 2016 рік (уточнені дані) / Державна служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

58. Зовнішня торгівля окремими видами товарів за країнами світу 2017 рік / Державна служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

59. Зовнішня торгівля окремими видами товарів за країнами світу у січні-серпні 2018 року / Державна служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

60. List of supplying markets for the product imported by Ukraine in 2017. Product: 1704 Sugar confectionery not containing cocoa, incl. white chocolate / Trade Map – Trade statistics for international business development [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.trademap.org/Index.aspx>

61. List of supplying markets for the product imported by Ukraine in 2017. Product: 1806 Chocolate and other food preparations containing cocoa/ Trade Map – Trade statistics for international business development [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.trademap.org/Index.aspx>

62. Україна збільшила експорт цукрових кондитерських виробів у ЄС / НАЦУ «УКРЦУКОР» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrsugar.com/uk/post/ukraina-zbilsila-eksport-cukrovih-konditerskih-virobiv-u-es>

63. List of importing markets for the product exported by Ukraine in 2017. Product: 1704 Sugar confectionery not containing cocoa, incl. white chocolate /

Trade Map – Trade statistics for international business development [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.trademap.org/Index.aspx>

64. List of importing markets for the product exported by Ukraine in 2017. Product: 1806 Chocolate and other food preparations containing cocoa/ Trade Map – Trade statistics for international business development [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.trademap.org/Index.aspx>

65. Україна у 2017 р. збільшила експорт кондитерських виробів на 10% / Інтерфакс-Україна – новини України та світу [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ua.interfax.com.ua/>

66. Янковой А.Г. Математико-статистические методы и модели в управлении предприятием: уч. пособ. – Одесса: ОНЭУ, ротاپринт, 2014. – 250 с.

67. Рибак М.О. Стан та перспективи розвитку кондитерської галузі в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/12/238.pdf>

68. Балджи М.Д. Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків: підручн. / М.Д.Балджи, В.А.Карпов, А.І.Ковальов. – Одеса: АТЛАНТ, 2014. – 462 с.

69. Тюха І.В. Сучасні тенденції розвитку світового ринку кондитерських виробів / І.В. Тюха, Н.В. Кравчук // Ефективна економіка. – 2012. – №5. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1135>